

שיתוף והתייעצות תלמידים סביב דילמות ואתגרים בדרך למטרה

מטרות:

1. מטרת המתודה היא לאפשר לתלמידים להתמודד עם מה שמעסיק אותם כרגע בהקשר למטרה שהציבו לעצמם, לנרמל תחושות וקשיים, לאפשר לתלמידים אחרים ללמוד דרך מי שמעלה את הדילמה ולחזק את הביחד של הקבוצה – שמתחזק דרך העמקה במשהו משותף .
 2. יצירת מסוגלות להתמודדות עם קשיים בדרך להגשמת המטרה
- הרעיון הכללי: אין תשובות לבעיות, בלי להעמיק בהן קצת. השהיית הצורך לתגובה כדי להבין קצת יותר לעומק מאפשרת מרחב עבודה גדול יותר בהמשך והגדלת דרגות החופש ואפשרויות הפעולה.

משך – כ: 20-30 ד.

מהלך (בהמשך מוצעים רעיונות לגיוון) :

1. **הצגת הדילמה** – 5-10 דק': התלמיד/ה מציג את מה שמטריד אותו , את הסיפור שמאחורי הדבר (ניתן גם לחשוב עמו לפני המפגש ולסייע לו להכין את הדברים).
2. **שאלות אינפורמטיביות** – עד 5 ד' איסוף מידע: איך? איפה? מה? השלמת הפערים שלא הבנו בסיפור או בדילמה.
3. **ממשיכים בשאלות עומק:** 5-10 ד' : שאלות שמתייחסות לא לחלקים הטכניים אלא לתחושות/רצונות צרכים . מרחיבות את ההסתכלות, לעתים לא רק על התלמיד אלא לשאר המשתתפים בדילמה: מה רצית שהוא יאמר, למה קיוות, איך לדעתך הוא רואה את הדברים, מה אתה חושב הוא היה צריך ממך, למה אתה זקוק ממנו.
4. **אמירות מקדמות ומסייעות** 10 ד- מעלים כיוונים לפתרונות או השערות ומחשבות שמאפשרות לראות את הסיטואציה מזווית אחרת וחדשה.
5. **סיכום המתייעץ-** למה מהדברים אני מתחבר, מה מהדברים מעורר בי מחשבה מחדש על הדברים/על איך להתמודד איתם/עם מה אני יוצא.

רעיונות לגיוון

שלב תגובות התלמידים למציג במתודה (שלב 4) עשוי לתת מענה לצרכים שונים וניתן לגוון אותו במפגשים השונים.

כך למשל, כאשר רוצים לחזק תחושות חיוביות ופחות לשים דגש על פתרונות, ניתן לבקש מהתלמידים לומר משהו מחזק לתלמיד, על הכוחות שלו שהתלמידים מכירים ויכולים לסייע לו בהתמודדות עם האתגר (חשוב עם זאת לא להשאיר במהלך מפגשי התייעצות רק בסוג העבודה הזו - יש ערך אדיר בחשיבה לעומק על הבעיה ורעיונות להעמקה ולפתרון שלה – גם עבור התלמידים האחרים)

-אפשרות נוספת - בשלב 4 , במקום לעסוק בתלמיד עצמו, התלמידים מהדהדים סיפור אישי שלהם – ממצב דומה שהיה להם בעבר, אתגר דומה שניתקלו בו - וכיצד התמודדו

התלמיד יכול לסכם ולהתייחס בסוף למה הוא לקח מהמחשבות והכיוונים שעלו

כמו כן ניתן להדהד מה בסיפור/אתגר של התלמיד רלוונטי מבחינת ההתמודדות שלהם עם המטרה האישית שהם הציבו לעצמם – איפה הנושא שעלה בסיפור פוגש אותם. במקרה כזה לאחר מכן מומלץ לעשות חשיבה משותפת מה אופני ההתמודדות האפשריים, ורווחים ומחירים של כל דרך. ההבנה היא כי אין דרך אחת – וכי דרכים שונות מתאימות לתלמידים שונים, וחשוב שהדבר יהיה ברור.

תפקיד המנטור +עקרונות מנחים

. למנטור מספר תפקידים במהלך המתודה –

- החזקה של סביבה נעימה ומאפשרת במהלך הדברים.
- הצגת השלבים בפני התלמידים וסיוע בהחזקת הזמנים ובמעבר משלב לשלב. כך למשל אם רוצים לקפוץ ישר לשלב הפתרונות – יש לבקש שהיה של התגובות לטובת עוד כמה בירורים והעמקות
- התאמת המתודה לקבוצה ולשלב בו היא נמצאת – המתודה דורשת רמה מסוימת של הכרות ויכולת לעבודה קבוצתית מכבדת – וכדאי ליישם אותה כשהדברים קיימים. כמו כן ניתן להתחיל בקטן מבחינת הזמנים שניתנים לכל שלב – ולתת יותר זמן ככל שנלמדת המתודה. בקבוצות של תלמידים צעירים יותר יהיה אולי פחות ברור שלב 3, וכדאי לתת לו כמה דוגמאות, או ליישם אותו רק לאחר התנסות ראשונית בלעדיו.
- לקיחת חלק בשלב של ההשערות/הפתרונות וכיווני הפעולה – מומלץ לא להיות בין הראשונים אלא לתת לתלמידים לומר, אולי לשאול שאלות הבהרה אם יש צורך, ולסכם עם אמירות של המנטור.